

ECOLOGIE

RAPPORTAGE

Quicksan Wet natuurbescherming

Lorentzweg (complex LK.011)

Lekkerkerk

Rapport quickscan Wet natuurbescherming

Lorentzweg, Lekkerkerk

Opdrachtgever	QuaWonen
	Postbus 27
	2860 AA Bergambacht
Complex	LK.011
Rapportnummer	21275.001
Versienummer	D1
Status	Definitief
Datum	20 maart 2023
Opsteller ¹	De heer J.K.K. Takahashi, BSc
Kwaliteitscontrole	Mevrouw M.M.A. van Haaren, MSc

¹ AVG

In onze rapportages wordt niet gewerkt met handtekeningen en/of parafen. Conform protocol en eisen uit het kwaliteitssysteem wordt het rapport aantoonbaar vrijgegeven. In het kader van de AVG dient, voorafgaand aan publicatie of bij uitlevering aan derden, bijlagen met kadastrale uittreksels en namen van opdrachtgevers verwijderd dan wel zwart gelakt te worden.

KWALITEITSZORG

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

CERTIFICERING

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001. Daarnaast staat veilig werken bij Econsultancy voorop en zijn we gecertificeerd voor VCA*.

BETROUWBAARHEID

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van soorten. De gebruikte informatie omtrent verspreiding van soorten is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

Al onze rapportages worden opgesteld conform de 'Handreiking omgaan met AVG in bodemonderzoeken' opgesteld door de VKB (29 juni 2022). Hiermee voldoet de rapportage aan de eisen die de wet en NEN normen ons stellen en wordt tevens voldaan aan de AVG.

GELDIGHEID ONDERZOEK

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Wet natuurbescherming, dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebber.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING.....	2
2.1	Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
2.2	Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen	4
3	ONDERZOEKSMETHODIEK.....	5
4	OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING	6
4.1	Zorgplicht	6
4.2	Soortenbescherming.....	6
4.3	Gebiedenbescherming	7
4.4	Houtopstanden	8
5	AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN	9
5.1	Vogels.....	9
5.2	Vleermuizen	12
5.3	Overige zoogdieren	13
5.4	Reptielen, amfibieën en vissen	14
5.5	Ongewervelden.....	15
5.6	Planten	16
6	TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING.....	17
6.1	Broedvogels.....	17
6.2	Vleermuizen	18
6.3	Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën.....	19
7	TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING	20
7.1	Natura 2000	20
7.2	Natuurnetwerk Nederland	21
8	HOUTOPSTANDEN	22
9	SAMENVATTING EN CONCLUSIES.....	23

Bijlage 1	toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming
Bijlage 2	verklarende woordenlijst

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van QuaWonen opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan Wet natuurbescherming aan de Lorentzweg te Lekkerkerk.

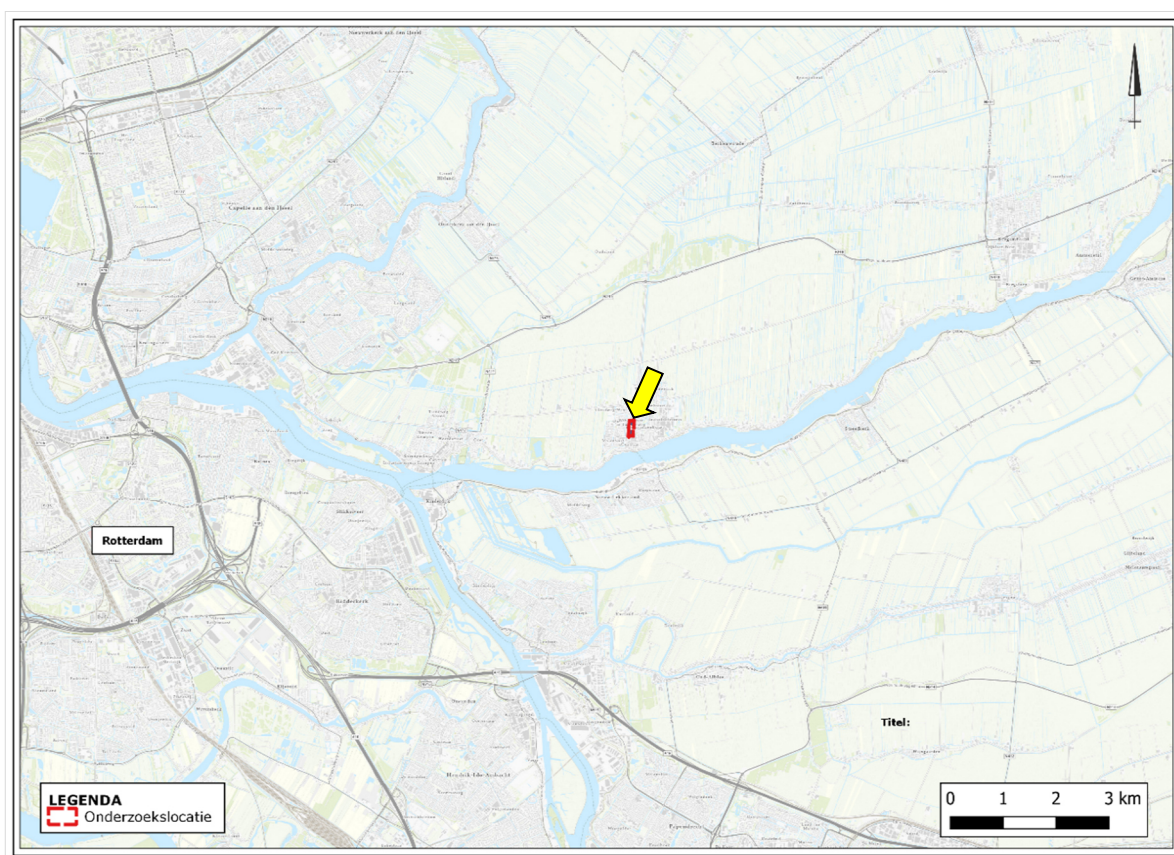
De quickscan Wet natuurbescherming is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen sloop- en nieuwbouw werkzaamheden op de onderzoekslocatie en heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn, die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve invloed kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op Natura 2000-gebieden, houtopstanden die middels de Wet natuurbescherming zijn beschermd, of op gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland.

Econsultancy is lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen. In dat kader verklaart Econsultancy ten behoeve van de onderzoekslocatie niet eerder betrokken te zijn geweest voor ecologische advisering of ecologisch onderzoek.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie ($\pm 24.000 \text{ m}^2$) ligt aan de Lorentzweg te Lekkerkerk. In figuur 2.1 is de onderzoekslocatie weergegeven.

Figuur 2.1. Topografische ligging van de onderzoekslocatie.

De stedelijk gelegen onderzoekslocatie betreft rijtjeswoningen in de dorpskern van Lekkerkerk. De bebouwing is opgetrokken uit baksteen met dakpannen zadeldaken en bestaat uit drie bouwlagen. De onderzoekslocatie is groen ingericht, waarbij het gemeentelijke groen bestaat uit (hoge) bomen, perkjes met lage sierplanten en enkele grasvelden. De voor- en achtertuinen van de woningen zijn relatief klein en gevarieerd groen/grijs ingericht. De onderzoekslocatie kan worden onderverdeeld in twee woonblokken die worden gescheiden door een watergang met beschoeiende oevers. In de directe omgeving van de onderzoekslocatie is bebouwing aanwezig met een variërende bouwtype. Ten zuiden staan appartementencomplexen en een college met platte dakbedekking, ten noorden is eveneens een onderwijsinstelling aanwezig en de bebouwing in het oosten en westen heeft grotendeels een vergelijkbare bouw door de aanwezigheid van dakpannen zadeldaken.

Circa 60 meter ten westen van de onderzoekslocatie loopt een watergang met een aangrenzende bomenrij die een verbinding vormt van noord naar zuid door de dorpskern van Lekkerkerk. Circa 180 meter ten oosten van de onderzoekslocatie bevindt zich het groene Baanders Park en circa 300 meter ten zuiden stroomt rivier de Lek met aan de overkant het dorp Nieuw-Lekkerland. Verder wordt Lekkerkerk ten noorden, oosten en westen omgeven door buitengebied bestaande uit polderlandschap met veel watergangen. Circa 1,6 kilometer ten westen bevindt zich natuurreervaat de Eendenkooi Bakkerswaal.

In figuur 2.2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. Figuur 2.3 t/m 2.8 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.

Figuur 2.2. Luchtfoto onderzoekslocatie en directe omgeving.

Figuur 2.3. Straatimpressie vanaf de Lorentzweg op de Scheepmanstraat.

Figuur 2.4. Straatimpressie vanaf de Wibautstraat op gemeentelijke groen.

Figuur 2.5. Straatimpressie van de Wibautstraat.

Figuur 2.6. Speelvoorzieningen met gemeentelijk groen tussen de bebouwing.

Figuur 2.7. Impressie van het aanwezige groen in de voortuinen.

Figuur 2.8. De watergang met beschoeide oevers te midden van de onderzoekslocatie.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens de aanwezige bebouwing met bijbehorend groen op de onderzoekslocatie te slopen en nieuwbouw te realiseren. De woningen van de Piersonstraat 2 t/m 20 en de Schaepmanstraat 2 t/m 20 blijven hierbij behouden (zie figuur 2.2). De watergang wordt niet aangetast door de voorgenomen werkzaamheden.

3 ONDERZOEKSMETHODIEK

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een bureauonderzoek en een veldbezoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

Het veldbezoek is afgelegd op 20 februari 2023. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de directe omgeving beoordeeld. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen, andere standaardwerken en op basis van “expert judgement” nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Zuid-Holland opgevraagd. Actuele verspreidingsgegevens van flora en fauna zijn uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) opgevraagd.

De quickscan Wet natuurbescherming is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en betreft geen volwaardig soort(en) specifiek onderzoek. Er zijn in het onderhavige onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie beslaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

4 OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING

Dit hoofdstuk geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie wordt getoetst. Er wordt een globale toelichting gegeven ten aanzien van potentiële overtredingen van de Wet natuurbescherming bij de meest voorkomende soorten en soortgroepen. Dit hoofdstuk is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende wetgeving. De Wet natuurbescherming is gericht op:

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit;
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies;
- het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

De bevoegdheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen bij soortenbescherming ligt grotendeels bij de provincies. De provincie is bevoegd gezag voor de toetsing van handelingen met mogelijke gevolgen voor beschermde dier- en plantensoorten (de soortenbeschermingsbepalingen) én voor Natura 2000-gebieden (de gebiedenbeschermingsbepalingen). Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk bevoegd gezag.

4.1 Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd. Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

In bijlage 1 wordt dit artikel nader toegelicht.

4.2 Soortenbescherming

Bij een quickscan wordt in beeld gebracht of er (potentiële) vaste rust- of voortplantingsplaatsen aanwezig zijn van de soorten uit de verschillende beschermingsregimes. Vervolgens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep verstorend kan zijn en of nader onderzoek noodzakelijk wordt geacht.

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn (*artikel 3.1*);
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (*artikel 3.5*);
- andere soorten (*artikel 3.10*).

In bijlage 1 worden deze artikelen nader toegelicht.

4.3 Gebiedenbescherming

Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten. Het gaat daarbij om Natura 2000-gebieden en gebieden behorend tot het Natuurnetwerk Nederland.

Natura 2000

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Met Natura 2000 wil men deze flora en fauna duurzaam beschermen. De staatssecretaris van Economische Zaken heeft voor Nederland ruim 160 Natura 2000-gebieden aangewezen. Gezamenlijk hebben ze een oppervlak van ruim 1,1 miljoen hectare. Ze maken deel uit van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie die zijn aangewezen op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Het doel van Natura 2000 is het keren van de achteruitgang van de biodiversiteit.

Binnen een gebied kan spanning optreden tussen economie en ecologie. In een zogenaamd beheerplan leggen Rijk en provincies vast welke activiteiten, op welke wijze mogelijk zijn. Uitgangspunt is steeds het realiseren van ecologische doelen met respect voor en in een zorgvuldige balans met wat particulieren en ondernemers willen. Het opstellen gebeurt daarom in overleg met alle direct betrokkenen, zoals beheerders, gebruikers, omwonenden, gemeenten, natuurorganisaties en waterschappen. Samen geven ze invulling aan beleven, gebruiken en beschermen. Daar draait het om in de Nederlandse Natura 2000-gebieden (bron: Regiegroep Natura 2000).

Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. (artikel 2.7, lid 2).

Handelingen die een negatieve invloed hebben op Natura 2000-gebieden, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningsstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door de desbetreffende provincie.

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

Het Natuurnetwerk Nederland bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 21 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Conform artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming dragen gedeputeerde staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd 'Natuurnetwerk Nederland'. Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren.

De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk Nederland loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen.

4.4 Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat. In bijlage 1 (tabel VI) worden de regels nader toegelicht.

Wanneer houtopstanden geveld worden, niet vallende onder artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming, geldt een meldingsplicht bij Gedeputeerde Staten van desbetreffende provincie (artikel 4.2 Wnb). Op basis van deze melding wordt door de provincie beoordeeld of de voorgenomen velling aanvaardbaar is in het kader van natuur- en landschapswaarden. Indien er geen bezwaar is om de houtopstanden te kappen, verplicht artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming om binnen 3 jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand op dezelfde grond houtopstanden opnieuw aan te planten. Er geldt een algehele vrijstelling van de herplantplicht voor houtopstanden die gekapt worden in het kader van natuurbeheer en natuurbehoud.

Indien bij de voorgenomen ontwikkeling herplantplicht geldt, maar niet voldaan kan worden aan de herplantplicht op de projectlocatie zelf, dan dient een ontheffing aangevraagd te worden met betrekking tot de herplantplicht bij de desbetreffende provincie. De provincie toetst vervolgens of voldaan wordt aan de bij de provinciale verordening gestelde regels voor herbeplanting op andere perceelsgronden. Deze regels hebben onder andere betrekking op de kwaliteit, oppervlakte en locatie van de andere grond en de natuurwaarde van de te vellen houtopstand. Tevens kan ontheffing verleend worden van herplantplicht ter plaatse, indien gewerkt wordt via een door het ministerie goedgekeurde gedragscode die gebruikt mag worden door een van de betrokken partijen voor een wijze van vellen en een wijze van herplanten.

5 AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN

Het voorkomen van planten- en diersoorten in een gebied wordt mede bepaald door de aanwezigheid van geschikt leefgebied. Een soort kan in zijn leefgebied gebruik maken van verschillende plekken om te verblijven. Al deze plekken (biotopen) kunnen een bepaalde functie voor de soort vervullen. In dit hoofdstuk wordt op basis van het aanwezige habitat / verblijfsmogelijkheden samen met verspreidingsgegevens beschreven welke beschermde soorten binnen de onderzoekslocatie kunnen voorkomen. Afhankelijk van de soort wordt ingegaan op de potentiële aanwezigheid van vaste rust- of voortplantingsplaatsen, foerageergebied en verbindingroutes. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen plannen een negatief effect kunnen hebben op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. In hoofdstuk 6 wordt beschreven welke juridische implicaties dit voor het project heeft.

5.1 Vogels

Broedvogels (nesten jaarrond beschermd)

Er zijn broedvogels waarvan de nesten ook beschermd zijn op het moment dat ze niet voor de voortplanting in gebruik zijn. Volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF zijn in de afgelopen 5 jaar binnen enkele kilometers van de onderzoekslocatie vogelsoorten waargenomen waarvan de nestlocaties jaarrond beschermd zijn. Deze 1-4 categorie broedvogelsoorten zijn: huismus, gierzwaluw, boomvalk, buizerd, havik, ransuil, sperwer, wespendief, zwarte wouw, steenuil, kerkuil, ooievaar, slechtvalk, grote gele kwikstaart en roek.

De **huismus** en **gierzwaluw** zijn gebonden aan bebouwing als broedlocatie. Het zijn koloniebroeders die vaak broeden onder dakpannen bereikbaar via de dakgoot of losliggende dakpannen. De bebouwing op en in de directe omgeving van de onderzoekslocatie is wegens de aanwezigheid van geschikte openingen bij de dakpannen geschikt als broedlocatie voor de huismus. Deze geschikte openingen betreffen de eerste rij dakpannen die bereikbaar zijn via de dakgoot (zie figuur 5.1). De onderzoekslocatie biedt daarbij geschikt leefgebied voor huismussen, door de aanwezigheid van diverse groenelementen zoals de groene voor- en achtertuinen behorend bij de woningen. Het struikgewas en de bomen kunnen namelijk functioneren als kwetterplek en schuilplaats. Volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF zijn er in de afgelopen 5 jaar veel waarnemingen van de huismus op en in de omgeving van de onderzoekslocatie. Tijdens het veldbezoek zijn tevens huismussen waargenomen in de groene achtertuin van Lorentzweg 9 (zie figuur 5.2). De bebouwing is ook geschikt voor de gierzwaluw wegens de aanwezigheid van geschikte openingen onder de kantpannen en een vrije uitvliegruimte (zie figuur 5.3). Gierzwaluwen hebben een minimale vrije uitvliegruimte nodig van 1 meter breed met een diepte van 3 meter. De geschikte openingen bij de kantpannen bevinden zich op een hoogte van circa 4 tot 5 meter. De daken van de aanwezige bebouwing in de directe omgeving van de onderzoekslocatie bevatten ook geschikte openingen onder de kantpannen. Wegens de geschiktheid van de bebouwing op en direct grenzend aan de onderzoekslocatie wordt nader onderzoek naar de huismus en gierzwaluw noodzakelijk geacht (zie hoofdstuk 6).

Figuur 5.1. Geschikte openingen onder de dakpannen bij de dakgoot, met een jaarrond groene heg in de voortuin.

Figuur 5.2. Waargenomen huismussen tijdens het veldbezoek.

Figuur 5.3. Geschikte openingen voor de gierzwaluw onder de kantpannen.

De **boomvalk**, **buizerd**, **havik**, **ransuil**, **sperwer**, **wespendief** en **zwarte wouw** zijn roofvogels die hoofdzakelijk broeden in bossen of halfopen landschappen, soms in solitaire bomen en vaak midden hoog tot hoog in een boomkruin of nestkast, waar ze grote nesten maken of hergebruiken. Enkele bomen op de onderzoekslocatie bieden een geschikte broedlocatie voor deze soorten. Deze bomen zijn tijdens het veldbezoek volledig geïnspecteerd op de aanwezigheid van grote nesten die potentiële nestlocaties zijn of bieden aan deze roofvogels welke niet zijn aangetroffen. Er is daarbij ook gezocht naar prooiresten, ruiveren of andere gebruikssporen die duiden op een gebruiksfunctie, welke niet zijn aangetroffen. De onderzoekslocatie biedt daarbij geen geschikt foerageerhabitat wegens de hoge concentratie bebouwing op en in de omgeving van de onderzoekslocatie. Incidenteel kan een soort als de buizerd of boomvalk gebruik maken van de onderzoekslocatie maar de voorgenomen werkzaamheden zorgen niet voor aantasting van essentieel foerageergebied. De waarnemingen van deze roofvogelsoorten hebben met name betrekking op het buitengebied van Lekkerkerk. Hier is immers kwalitatief beter foerageergebied aanwezig. Het is niet aannemelijk dat de onderzoekslocatie een beschermde functie vervult voor deze roofvogelsoorten. Nader onderzoek ten aanzien van bovenstaande soorten wordt niet noodzakelijk geacht.

De **steenuil** en **kerkuil** hebben de voorkeur voor kleinschalige half open tot open cultuurlandschappen. De steenuil is een holenbroeder die onder andere bebouwing, nestkasten en holle bomen gebruikt als broedlocatie. De kerkuil broedt typerend in schuren op boerderijerven of in speciale nestkasten en holle bomen. Tijdens het veldbezoek zijn geen geschikte broedlocaties voor de steenuil en kerkuil waargenomen. De bebouwing heeft geen openingen die van voldoende grootte zijn om een kerkuil en/of steenuil toegang te verschaffen. De onderzoekslocatie is door het ontbreken van geschikte bebouwing, nestkasten en/of holtes en hoge mate van menselijke activiteit niet geschikt als broedlocatie. Daarbij biedt de omgeving geen geschikt foerageergebied voor beide soorten. Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF zijn kerkuilen en steenuilen foeragerend, roepend en overvliegend waargenomen in het buitengebied van Lekkerkerk. Dit vormt beter leef- en foerageergebied voor deze soorten door het open landschap. Nader onderzoek naar deze soorten wordt niet noodzakelijk geacht.

De **ooievaar** en **slechtvalk** zijn soorten die broeden op hoge of torenvormige structuren als hoogspanningsmasten, (kerk)torens, kantoorgebouwen of nestpalen. Dergelijke landschapselementen zijn niet aanwezig op en in de directe omgeving van de onderzoekslocatie. Daarbij vormt de onderzoekslocatie ongeschikt foerageergebied voor beide soorten. De aanwezigheid van een broedlocatie van de ooievaar en slechtvalk kan worden uitgesloten. Nader onderzoek wordt niet benodigd geacht.

De **grote gele kwikstaart** broedt en foerageert vrijwel uitsluitend aan de oevers van beken en rivieren, het liefst met loofbos of loofbomen omzoomd en bij voorkeur zijn die beken en rivieren snelstromend. Doordat deze elementen niet in geschikte vorm aanwezig zijn, is de onderzoekslocatie niet geschikt voor deze soort om tot broeden te komen. Daarbij komt het broeden hoofdzakelijk voor in het oosten en zuiden van Nederland. De waarnemingen van individuen op en in de omgeving van de onderzoekslocatie zijn grotendeels gedaan in de herfst- en winterperiode buiten het broedseizoen, wanneer de grote gele kwikstaart zijn broedgebied verlaat en zich door Nederland verspreid. Tijdens het veldbezoek zijn geen (sporen van) grote gele kwikstaarten aangetroffen. De vogels die in de buurt zijn waargenomen zijn naar alle waarschijnlijkheid doortrekkende individuen. Hiermee kan redelijkerwijs worden uitgesloten dat de grote gele kwikstaart broedt binnen of nabij de onderzoekslocatie. Nader onderzoek wordt niet nodig geacht.

De **roek** broedt in grote kolonies in bomen met opvallende grote nesten. Tijdens het veldbezoek is geen roekenkolonie aangetroffen op of in de omgeving van de onderzoekslocatie of nesten die duiden op een gebruiksfunctie door een roekenkolonie. Hierdoor kan deze soort redelijkerwijs uitgesloten worden en is nader onderzoek niet noodzakelijk.

Broedvogels categorie 5

Broedvogels waarvan het nest in uitzonderlijke gevallen eveneens jaarrond is beschermd, zijn voornamelijk holenbroeders, zoals spechten en mezen, of makers van grote nesten, zoals de ekster en zwarte kraai. Voor de vogelsoorten in deze categorie geldt een jaarronde nestbescherming enkel bij ecologisch zwaarwegende redenen. Op en in de omgeving van de onderzoekslocatie staan diverse bomen die nestgelegenheid bieden aan deze soorten. Tijdens het veldbezoek zijn enkele kleine tot middelgrote nesten aangetroffen in het gemeentelijke groen. In de omgeving is voldoende alternatief aanwezig in de vorm gemeentelijk groen, groene voor- en achtertuinen en kleinschalige bosschages zoals het Baanders Park. Er zijn derhalve geen bijzondere ecologische omstandigheden die rechtvaardigen dat de nesten van genoemde soorten op de onderzoekslocatie een jaarrond beschermde status zouden moeten hebben. Met betrekking tot het verwijderen van de tuinbeplanting en overig groen is het werken buiten het broedseizoen voldoende om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen (zie hoofdstuk 6).

Overige broedvogels

De bebouwing/beplanting op de onderzoekslocatie kan nestgelegenheid bieden aan broedvogelsoorten zoals de houtduif, kauw en tjiftjaf. De nesten van deze soorten zijn alleen beschermd op het moment dat ze als zodanig in gebruik zijn. Het gaat hierbij om algemeen voorkomende soorten, die ook in de omgeving voldoende broedgelegenheid hebben. Er zijn diverse algemene vogelsoorten waargenomen tijdens het veldbezoek waaronder kauwen, merels en een appelvink. Overtredingen van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming zijn te voorkomen (zie hoofdstuk 6).

5.2 Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens en de verspreidingsatlas van de NDFF is de onderzoekslocatie gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis en watervleermuis.

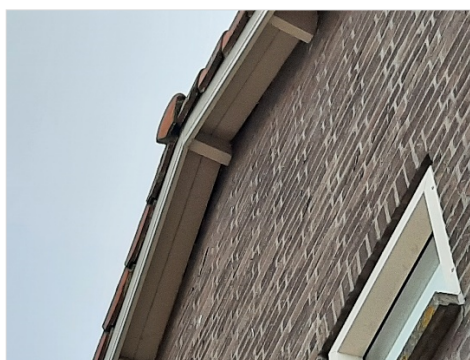
Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

De bomen op de onderzoekslocatie zijn onderzocht op holtes, spleten en/of loshangend schors, die kunnen dienen als potentiële vaste rust- of voortplantingsplaats voor de boombewonende vleermuizen. Deze zijn niet aangetroffen en daarmee zijn verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen uit te sluiten.

De bebouwing op de onderzoekslocatie is geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen vanwege de aanwezigheid van vleermuisgeschikte openingen. De bebouwing heeft open stootvoegen, dilatatievoegen en ruimte tussen de daklijst en de buitenmuur (zie figuren 5.4 en 5.5). De bebouwing op de onderzoekslocatie is daardoor geschikt als verblijfplaats voor de **gewone dwergvleermuis**, **ruige dwergvleermuis**, **laatvlieger**, **gewone grootoorvleermuis** en **meervleermuis**. Deze soorten kunnen de bebouwing in principe gebruiken als zomerverblijf, kraamverblijf, paarverblijf en individuele winterverblijfplaats. De bebouwing is niet geschikt om te functioneren als massawinterverblijfplaats door de beperkte hoogte en omvang. Bij sloop van de bebouwing kan daarom sprake zijn van vernietiging ten aanzien van een vaste rust- of voortplantingsplaats van desbetreffende soorten. Nader onderzoek ten aanzien van bovenstaande soorten wordt noodzakelijk geacht.

Figuur 5.4. Dilatatievoegen.

Figuur 5.5. Ruimte tussen de daklijst en de buitenmuur.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

De onderzoekslocatie is gelegen in een woonwijk met woningen die kunnen dienen als potentiële verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen door de aanwezigheid van vleermuisgeschikte openingen naar de spouw en het dak. Er staan tevens appartementencomplexen circa 30 meter ten zuiden van de onderzoekslocatie. Deze bebouwing kan alle verblijfsfuncties voor vleermuizen vervullen, inclusief een massawinterverblijfplaats door de hoogte en omvang. Eventuele verblijfplaatsen ondervinden door de afstand tot de onderzoekslocatie geen hinder van de voorgenomen ingreep. Bij de woningen die direct grenzen aan de onderzoekslocatie, waaronder de twee woonblokken binnen de onderzoekslocatie die onaangetast blijven, kan echter wel verstoring plaatsvinden bij aanwezigheid van een verblijfsfunctie voor gebouwbewonende vleermuizen. Door het nemen van maatregelen tijdens de realisatiefase kan verstoring voorkomen worden (zie hoofdstuk 6).

Foerageerhabitat

De onderzoekslocatie kan in potentie functioneren als foerageergebied voor vleermuizen. De voor- en achtertuinen van de woningen, het gemeentelijke groen en de watergang kunnen door soorten zoals de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis gebruikt worden om te foerageren. Door de voorgenomen werkzaamheden kan tijdelijke verstoring en verlies ontstaan van deze potentiële foerageergebieden. In de directe omgeving zijn er voldoende alternatieve foerageermogelijkheden die functionaliteitsverlies van foerageergebieden op de onderzoekslocatie kunnen opvangen. Dit zijn met name het Baanders Park circa 200 meter ten oosten, de watergang met bomenrij circa 70 meter ten westen langs de Kamerlingh Onnessingel, de watergang met grote bomen te midden van de onderzoekslocatie en het omringende buitengebied van Lekkerkerk. Door de relatief beperkte omvang van de onderzoekslocatie ten opzichte van het aanbod aan alternatieve foerageergebieden worden de potentiële foerageergebieden op de onderzoekslocatie op voorhand als niet essentiële foerageergebieden aangemerkt. Tijdens werkzaamheden wordt desalniettemin geadviseerd om tijdens het actieve vleermuisseizoen (1 april t/m 30 oktober), tussen zonsondergang en zonsopkomst, te werken met vleermuisvriendelijke verlichting om mogelijke verstoring van in de omgeving foeragerende vleermuizen te voorkomen (zie hoofdstuk 6).

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Op de onderzoekslocatie is de bomenrij in de Wibautstraat marginaal geschikt als vliegroute. Deze wordt af en toe onderbroken met een gat van circa 15 meter. Ook de gevelzijden langs de Lorentzweg vormen een marginaal geschikte vliegroute met enkele onderbrekingen. Deze potentiële vliegroutes worden niet als essentieel gezien wegens de alternatieve vliegroutes in de directe omgeving van de onderzoekslocatie. Deze hebben betrekking op de bomenrijen aan weerszijden van de Kerkweg met grote kruinen en de bomenrij met watergang langs de Kamerlingh Onnessingel. Deze potentiële vliegroutes zijn van betere kwaliteit, zonder onderbrekingen, die tijdelijk functionaliteitsverlies van een potentiële vliegroute van vleermuizen kan compenseren. De alternatieve potentiële vliegroutes vormen een verbinding van noord naar zuid door de dorpskern van Lekkerkerk en daarmee een mogelijk verbindend element voor vleermuizen met een verblijfplaats in de bebouwde kom verplaatsend naar foerageergebied elders in de omgeving en worden daarom als potentiële essentiële vliegroutes aangemerkt. Deze liggen echter buiten de invloedssfeer van de voorgenomen ingreep waardoor nader onderzoek naar vliegroutes niet noodzakelijk wordt geacht.

5.3 Overige zoogdieren

Alle zoogdieren in Nederland zijn beschermd. Voor sommige algemeen voorkomende soorten geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. Op deze wijze is er onderscheid te maken in streng beschermde en minder streng beschermde soorten.

Streng beschermde soorten

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF ligt de onderzoekslocatie binnen het verspreidingsgebied van de volgende streng beschermde zoogdieren: **steenmarter**, **bever** en **gewone zeehond**. De watergang te midden van de onderzoekslocatie is van onvoldoende grootte en gelegen in een woonwijk waardoor een verblijfsfunctie ten aanzien van de bever en gewone zeehond kan worden uitgesloten.

De waarnemingen hebben betrekking op rivier de Lek, circa 300 meter ten zuiden van de onderzoekslocatie, die wel een geschikte leefomgeving biedt aan de bever en gewone zeehond. Nader onderzoek wordt niet nodig geacht.

De onderzoekslocatie vormt marginaal geschikt habitat voor de **steenmarter**. Een steenmarter heeft binnen zijn territorium verscheidene verblijfplaatsen. Steenmarters gebruiken hooizolders, loze ruimtes onder het dak, schuurtjes maar ook stenenstapels of takkenhopen, als verblijfplaats. Daarbij is de aanwezigheid van elementen zoals groenstroken, heggen, bosjes, greppels en bermen van belang om te kunnen migreren tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Dergelijke elementen zijn niet in geschikte vorm aanwezig op de onderzoekslocatie. Er zijn ook geen openingen aangetroffen in de aanwezige bebouwing die toegang verlenen tot deze bebouwing. Gelet op het ontbreken van geschikte verblijfplaatsen en migratiemogelijkheden kan worden gesteld dat de onderzoekslocatie niet in gebruik is door de steenmarter.

Licht beschermde soorten

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor een aantal **algemene grondgebonden zoogdieren**. Het gaat daarbij om algemene soorten als de mol, egel en huismuis. Door de voorgenomen werkzaamheden bestaat de kans dat verblijfplaatsen of individuen van dergelijke soorten worden beschadigd of vernietigd (zie hoofdstuk 6).

5.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Reptielen

Volgens gegevens van de NDFF is in de afgelopen 5 jaar binnen enkele kilometers van de onderzoekslocatie de streng beschermde **ringslang** waargenomen. Dit betreft één waarneming op een autoweg nabij een rivier met veel groenstructuren in de omgeving, 2,8 kilometer ten noorden van de onderzoekslocatie in het buitengebied. Ringslangen stellen specifieke eisen aan het habitat, zoals directe nabijheid van watergangen, zonnige taluds, voldoende schuilmogelijkheden en broeihopen. Dergelijke elementen zijn niet in geschikte vorm aanwezig op de onderzoekslocatie. Het is op voorhand uitgesloten dat de onderzoekslocatie een beschermde functie voor de ringslang vervult. Nader onderzoek naar ringslang wordt niet noodzakelijk geacht.

Amfibieën

Volgens gegevens van de NDFF zijn binnen enkele kilometers rondom de onderzoekslocatie in de afgelopen 5 jaar de volgende beschermde soorten waargenomen: rugstreeppad en heikikker.

De **rugstreeppad** is een streng beschermde soort en heeft de voorkeur voor ondiepe wateren nabij braakliggende bouwterreinen, zand- en kleiafgravingen, (rivier)duinen en uiterwaarden. Hij is ook te vinden in meer stabiele gebieden als vennen in heide en sloten in akker- en graslandgebieden. Ondiepe wateren warmen snel op en zijn voor deze moeilijk zwemmende soort goed toegankelijk. In brede en grotere watergangen komt de rugstreeppad niet voor, met mogelijke uitzondering de ondiepe oeverzones. Hij plant zich voornamelijk in tijdelijke wateren voort, zoals bandensporen of ondergelopen velden en kan afstanden tot 5 kilometer afleggen op zoek naar geschikt leefgebied. De onderzoekslocatie vormt ongeschikt leef- en voortplantingsgebied door de afwezigheid van (zand)grond waar tijdelijke wateren in kunnen ontstaan. Daarbij is kolonisatie van de rugstreeppad op de onderzoekslocatie niet te verwachten vanwege de hoge mate van versnippering en wegverkeer.

Volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF zijn er meerdere waarnemingen van roepende rugstreeppadden op minimaal 1,5 kilometer afstand van de onderzoekslocatie ten zuiden van rivier de Lek. Gezien deze soort niet goed kan zwemmen, niet voorkomt in grote watergangen en er geen waarnemingen zijn ten noorden van de Lek, wordt kolonisatie van de rugstreeppad op de onderzoekslocatie uitgesloten. Nader onderzoek naar de rugstreeppad wordt niet benodigd geacht.

De **heikikker** heeft een voorkeur voor heide, hoogveen, laagveen en half natuurlijk grasland met kleine geïsoleerde wateren en sloten. In rivier begeleidende wateren komt hij alleen voor langs de Lek. De heikikker is een vennissoort die nauwelijks wordt aangetroffen in te intensief gebruikt agrarisch landschap, rond infrastructuur en bebouwing. De onderzoekslocatie voldoet niet aan de habitateisen van de heikikker wegens de hoge mate van versnippering door infrastructuur en de aanwezigheid van bebouwing. Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF zijn alle waarnemingen van de heikikker op minimaal 1,5 kilometer afstand van de onderzoekslocatie, ten zuiden van de Lek waar zich wel geschikt habitat bevindt. De aanwezigheid van de heikikker op de onderzoekslocatie wordt uitgesloten. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

De onderzoekslocatie vormt marginaal geschikt leefgebied voor **algemene amfibieënsoorten**. De watergang met beschoeide oevers vormt ongeschikt leef- en voortplantingshabitat voor algemene amfibieën als bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander. Gezien er kwalitatief beter leef- en voortplantingshabitat aanwezig is in het buitengebied, wordt bij de werkzaamheden geen negatief effect verwacht op de lokale populaties. De groene voor- en achtertuinen vormen echter wel geschikte schuil- en overwinteringslocaties voor deze algemene soorten. Door de aanwezigheid van marginaal geschikt leefgebied, kunnen incidenteel deze algemene soorten voorkomen op de onderzoekslocatie. Voor de mogelijk incidenteel te verwachten soorten geldt een algehele vrijstelling van de Wet natuurbescherming. Het is echter bij de werkzaamheden wel zaak om aandacht te schenken aan de zorgplicht (zie hoofdstuk 6).

Vissen

Vanwege het behoud van de watergang en het ontbreken van oppervlaktewater op de onderzoekslocatie kan deze soortgroep buiten beschouwing worden gelaten.

5.5 Ongewervelden

Libellen

Er zijn slechts enkele libellensoorten die binnen de Wet natuurbescherming een strenge bescherming genieten. Volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF is in de afgelopen vijf jaar binnen enkele kilometers van de onderzoekslocatie de beschermde **groene glazenmaker** waargenomen. Het betreft een enkele waarneming circa 2,5 kilometer ten noordwesten van de onderzoekslocatie. De groene glazenmaker is voor wat betreft zijn verspreiding gebonden aan specifieke habitateisen, die veelal alleen in natuurgebied zijn te vinden. Zo is in Nederland het voorkomen van de groene glazenmaker strikt gebonden aan groeiplaatsen van krabbenscheer. Alleen op plaatsen waar krabbenscheer jaarlijks velden vormt komen populaties voor. Wegens het ontbreken van krabbenscheer op de onderzoekslocatie zijn beschermde soorten op de onderzoekslocatie niet te verwachten en wordt nader onderzoek niet nodig geacht.

Vlinders

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF is in de afgelopen vijf jaar binnen enkele kilometers van de onderzoekslocatie de beschermde vlindersoort **grote vos** waargenomen. Het betreft een enkele waarneming circa 2,4 kilometer ten noordwesten van de onderzoekslocatie. Beschermde vlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat. Bij het habitat is het belangrijk dat aan de eisen van alle stadia van de vlindersoort wordt voldaan. Voor de beschermde soorten in Nederland geldt dat deze veelal gebonden zijn aan zeldzame waardplanten, die vaak alleen in natuurterreinen zijn te vinden. Geschikte waardplanten voor de grote vos zijn vooral iep, maar ook zoete kers en sommige wilgensoorten welke niet aanwezig zijn op de onderzoekslocatie. Het is uitgesloten dat er binnen de onderzoekslocatie geschikt habitat aanwezig is voor een (deel)populatie van een beschermde vlindersoort. Nader onderzoek naar beschermde vlindersoorten wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

Overige soorten

Overige beschermde soorten, zoals vliegend hert, Europese rivierkreeft en platte schijfhoren, zijn op de onderzoekslocatie uit te sluiten. Er is geen geschikt habitat voor dergelijke beschermde soorten op de onderzoekslocatie aanwezig en er zijn geen waarnemingen bekend in de directe omgeving van de onderzoekslocatie.

5.6 Planten

Aangezien de locatie geheel bestaat uit bebouwing, verharding en tuin is het niet te verwachten dat er beschermde of zeldzame plantensoorten op de locatie te vinden zijn. De aanwezigheid van water, de zuurgraad van de bodem, de beschikbare hoeveelheid voedingsstoffen, de hoeveelheid zonlicht en de antropogene beïnvloeding bepalen in hoeverre een groeiplaats voor een bepaalde plant geschikt is. Vanwege de specifieke eisen die de meeste beschermde soorten stellen aan de groeiomstandigheden zijn beschermde plantensoorten op de onderzoekslocatie niet te verwachten.

6 TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING

Als gevolg van de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie kunnen er overtredingen van verbodsbepalingen uit soortbeschermingsparagrafen uit de Wet natuurbescherming optreden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke soorten er sprake is van dreigende overtreding van de Wet natuurbescherming en of met eenvoudige maatregelen overtreding is te voorkomen. Verder wordt beschreven voor welke soorten een vervolgtraject noodzakelijk is, bijvoorbeeld omdat toetsing van de ingreep aan de Wet natuurbescherming op basis van de huidige onderzoeksinspanning niet mogelijk is, en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van ontheffingen.

6.1 Broedvogels

Jaarrond beschermde broedvogels

De **huismus** en **gierzwaluw** zijn samen met hun leefgebied beschermd volgens artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. De nesten vallen onder de beschermingscategorie 2 van vogelnesten. Dit zijn nesten van koloniebroeders die elk seizoen op dezelfde plaats broeden en daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. Volgens artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming is het verboden nestplaatsen en functioneel leefgebied van de huismus en gierzwaluw te beschadigen, te vernielen of weg te nemen. Ook onderdeel van het functioneel leefgebied van de huismus zijn structuren die als kwetterplek kunnen dienen (sociaal gedrag) en de mogelijkheid tot het nemen van een zandbad.

De bebouwing op de onderzoekslocatie vormt geschikt broedhabitat voor de huismus en gierzwaluw wegens de aanwezigheid van geschikte openingen die toegang verlenen tot de bebouwing. Daarnaast is de omgeving geschikt als leefgebied voor huismussen en er is voldoende vrije uitvliegruimte voor gierzwaluwen. De sloop- en nieuwbouw werkzaamheden kunnen leiden tot verstoring en vernietiging van potentiële nestlocaties in de bebouwing op en grenzend aan de onderzoekslocatie. Daarnaast zal het verwijderen van het aanwezige groen leiden tot beschadiging van het functioneel leefgebied van de huismus. Nader onderzoek is nodig om te bepalen of het aanwezige groen een (essentiële) functie vervult voor de huismus of dat er voldoende alternatieven in de omgeving aanwezig zijn. Zodoende wordt nader onderzoek naar de huismus en gierzwaluw noodzakelijk geacht in de periode april t/m juli. Indien er op de onderzoekslocatie nestlocaties en functioneel leefgebied aanwezig is, hetgeen op basis van de huidige informatie niet is uit te sluiten, zal de voorgenomen ingreep kunnen leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming en zal er mogelijk een ontheffing moeten worden verleend.

Algemene broedvogels

Voor de algemene broedvogelsoorten die op de onderzoekslocatie zijn te verwachten geldt dat, indien het groen buiten het broedseizoen wordt verwijderd, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot deze soorten. Artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming (Het is verboden nesten te beschadigen, te vernielen of weg te nemen) is van toepassing. De nesten mogen echter wel worden weggenomen wanneer deze op dat moment niet in gebruik zijn. In de Wet natuurbescherming wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot september worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

Met betrekking tot het verwijderen van de aanwezige beplanting buiten het broedseizoen wordt geadviseerd om ook het snoeiafval buiten het broedseizoen te verwijderen. Een grote stapel snoeiafval vormt namelijk een ideale broedlocatie voor kleine vogelsoorten als de winterkoning. Indien onverhoopt een dergelijke soort hierin tot broeden komt, mag het snoeiafval niet eerder worden verwijderd dan wanneer de jongen definitief zijn uitgevlogen.

6.2 Vleermuizen

De te slopen bebouwing op de onderzoekslocatie kan potentiële zomer-, kraam-, paar- en individuele winterverblijfplaatsen bieden en is daardoor in principe geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen. De sloop van de bebouwing zou in geval van aanwezigheid van een verblijfsfunctie van vleermuizen kunnen leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming. Alle vleermuissoorten zijn opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, dier- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. Vleermuizen worden ook benoemd in Bijlage II van de conventie van Bonn.

Gelet op de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor vleermuizen, zal aanvullend onderzoek noodzakelijk zijn om de daadwerkelijke functie van het gebied voor vleermuizen te kunnen vaststellen. Deze informatie is benodigd om vast te kunnen stellen of overtredingen van de Wet natuurbescherming aan de orde zijn. De vleermuissoorten die onderzocht dienen te worden zijn de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis en meervleermuis. Een dergelijk aanvullend onderzoek dient te worden uitgevoerd conform het protocol voor vleermuisonderzoek (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, 2021). Dit houdt in dat afhankelijk van de potentiële functies er in de periode april tot en met september een aantal veldbezoeken uitgevoerd dient te worden. Vervolgens kan aan de hand van de onderzoeksresultaten worden vastgesteld of er overtredingen plaats zullen vinden bij de uitvoering van het project.

Vleermuizen zijn gevoelig voor lichtverstoring. Zowel bij hun verblijfplaatsen, langs vliegroutes als in hun foeragegebied. Tijdens de realisatiefase bestaat er een grote kans op verstoring van mogelijk in de omgeving voorkomende vleermuizen. Om verstoring van eventuele verblijfplaatsen, vliegroutes en foeragegebied te voorkomen dient de verlichting in de realisatie- en gebruiksfase dusdanig ingericht te worden dat de functies 's nachts behouden kunnen worden. De werkzaamheden worden bij voorkeur uitgevoerd tussen zonsopkomst en zonsopgang. Indien dit niet mogelijk is en verlichting noodzakelijk is, wordt geadviseerd hierbij een **vleermuisvriendelijke verlichtingswijze** toe te passen. Vleermuisvriendelijke verlichting is amberkleurig en is weggericht van de omliggende bebouwing en het aanwezige groen. Tevens dient de straal van de verlichting klein te zijn (amberkleurig met weinig strooilicht, lichtbundel nederwaarts richten en toepassen geconvergeerde lichtbundel).

6.3 Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën

Voor de te verwachten soorten geldt dat de werkzaamheden mogelijk verstorend kunnen werken. Als gevolg van graafwerkzaamheden kunnen dieren verwond of gedood worden en holen kunnen worden verwijderd. Dit houdt een overtreding van artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming in. Voor de te verwachten soorten geldt, op grond van het provinciale soortenbeleid, bij ruimtelijke ontwikkelingen echter een vrijstelling, waardoor geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Het is echter in het kader van de zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen.

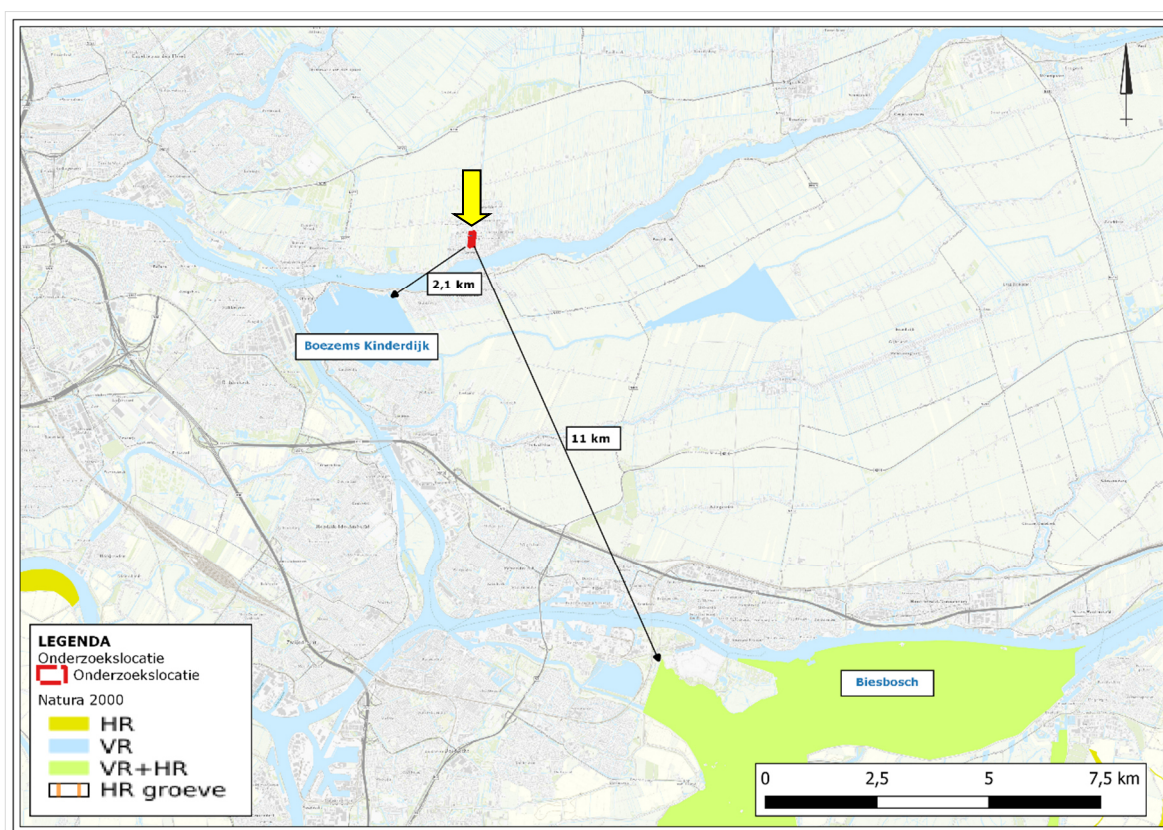
Het doden of verwonden kan plaatsvinden indien schuil- of voortplantingslocaties worden beschadigd. Dit kan door het verwijderen van stenenstapels, takkenhopen, bladeren en andere materialen die door (langdurige) opslag of aanwezigheid schuilplaatsen bieden. Het verwijderen van dergelijke elementen dient daarom bij voorkeur buiten de gevoelige periode van voortplanting of winterrust plaats te vinden, in de periode september en oktober. Dieren die gedurende de werkzaamheden worden aangetroffen dienen de gelegenheid te krijgen om veilig weg te komen.

7 TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING

In algemene zin kan er door een plan sprake zijn van negatieve gevolgen, op vanuit de Wet natuurbescherming aangewezen beschermde gebieden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke gebieden er mogelijk sprake is van negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ingrepen op de onderzoekslocatie. Verder wordt beschreven of een vervolgtraject noodzakelijk is en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen.

7.1 Natura 2000

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen, of in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, Boezems Kinderdijk, bevindt zich op circa 2,1 kilometer afstand ten zuidwesten van de onderzoekslocatie. Het meest nabijgelegen stikstofgevoelige Natura 2000-gebied, de Biesbosch, bevindt zich op circa 11 kilometer afstand ten zuidoosten van de onderzoekslocatie (zie figuur 7.1).

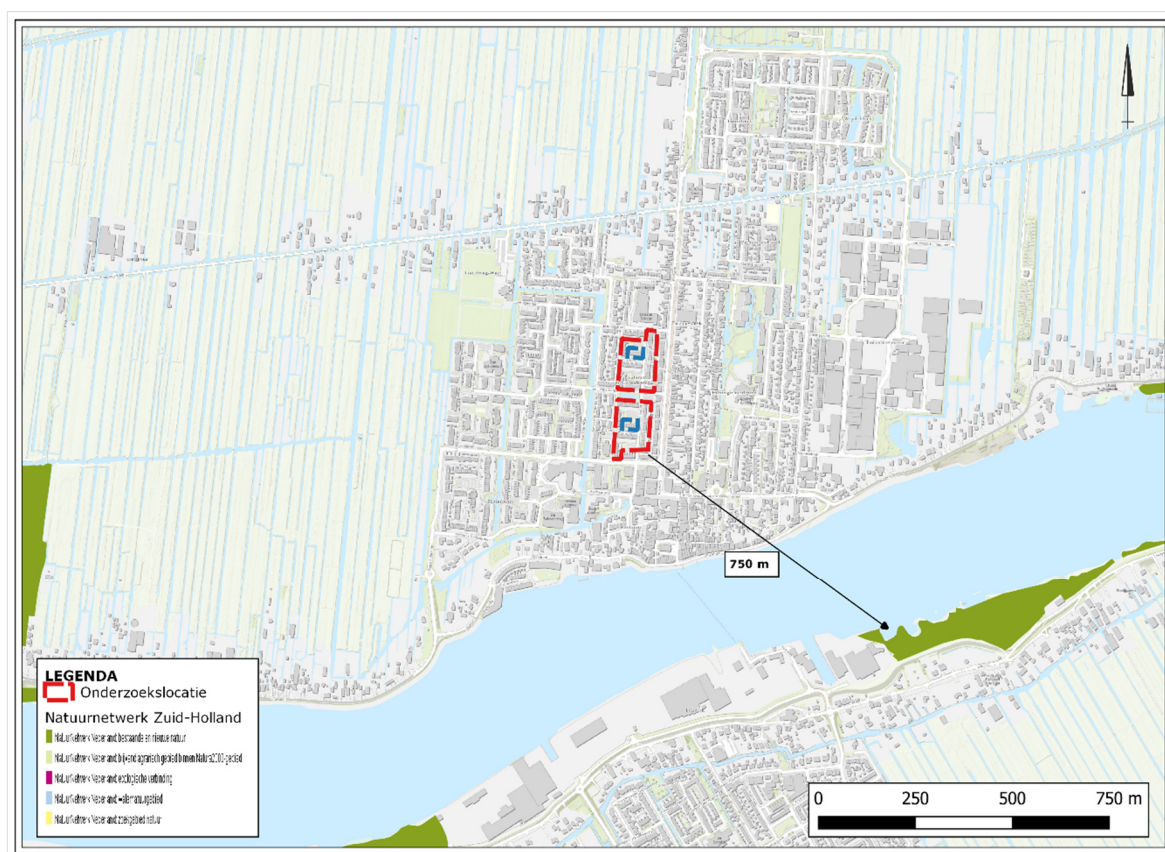

Figuur 7.1. Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van Natura 2000.

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen een Natura 2000-gebied. Indien er sprake zou zijn van een effect, betreft dit een extern effect. Externe effecten als gevolg van licht, trilling en geluid als door de voorgenomen plannen op de onderzoekslocatie zijn, gezien de afstand tot het meest nabijgelegen stikstofgevoelige Natura 2000-gebied niet te verwachten. Externe effecten als gevolg van een toename van stikstofdepositie zijn op voorhand niet uit te sluiten. Vervolgonderzoek in het kader van de gebiedsbeschermingsparagrafen uit de Wet natuurbescherming ten aanzien van stikstof wordt noodzakelijk geacht. Dit kan in eerste instantie worden onderzocht middels een modelberekening (AERIUS-calculator).

7.2 Natuurnetwerk Nederland

De onderzoekslocatie maakt geen deel uit van het Natuurnetwerk. De onderzoekslocatie ligt ook niet in de nabijheid van een gebied, behorend tot het Natuurnetwerk Nederland. Het meest nabijgelegen gebied bevindt zich circa 750 meter ten zuidwesten van de onderzoekslocatie. In figuur 7.2 is de ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland weergegeven.

Figuur 7.2. Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland.

Gelet op artikel 6.24 van de omgevingsverordening van de provincie Zuid-Holland uit 2019 worden beperkingen opgelegd vanuit het kader van het Natuurnetwerk Nederland wanneer deze gelegen zijn in het Natuurnetwerk Nederland, of deel uitmaken van de strategische reservering van natuur. Beide vereisten zijn niet van toepassing op de onderhavige onderzoekslocatie. Vervolgonderzoek in het kader van het Natuurnetwerk Nederland wordt niet noodzakelijk geacht.

8 HOUTOPSTANDEN

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 10 are en bomenrijen van minimaal 21 bomen, gelegen buiten de bebouwde kom (de zogenaamde 'houtopstanden'). Het is verboden deze houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen zonder voorafgaande melding bij gedeputeerde staten. In dit hoofdstuk wordt beschreven of er bij de voorgenomen kap sprake is van meldingsplicht en herplantplicht conform artikel 4.2 en artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming. Verder wordt beschreven of er vervolgmaatregelen getroffen dienen te worden ten behoeve van de voorgenomen houtkap.

De bomen op de onderzoekslocatie vallen niet onder de definitie houtopstanden als bedoeld in paragraaf 4.1 van de Wet natuurbescherming. De houtopstand op de onderzoekslocatie is gelegen binnen de bij besluit van gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom. Voor deze houtopstand geldt daarom geen meldingsplicht en herplantplicht.

9 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Econsultancy heeft in opdracht van QuaWonen een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd aan de Lorentzweg te Lekkerkerk. De quickscan Wet natuurbescherming is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen sloop- en nieuwbouw werkzaamheden op de onderzoekslocatie en heeft tot doel om in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten, gebieden of houtopstanden aanwezig zijn die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve gevolgen kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep.

De initiatiefnemer is voornemens de aanwezige bebouwing met bijbehorend groen op de onderzoekslocatie te slopen en nieuwbouw te realiseren. De woningen van de Piersonstraat 2 t/m 20 en de Schaepmanstraat 2 t/m 20 blijven hierbij behouden (zie figuur 2.2). De watergang wordt niet aangetast door de voorgenomen werkzaamheden.

De aanwezigheid van geschikt habitat op de onderzoekslocatie voor de verschillende soorten en soortgroepen is weergegeven in tabel 9.1. In de tabel is samengevat of de voorgenomen ingreep mogelijk verstorend kan werken en wat de consequenties zijn voor eventuele vervolgstappen, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningstrajecten. In de tabel is weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel 9.1. Overzicht geschiktheid onderzoekslocatie voor soortgroepen en te nemen vervolgstappen.

Soortgroep		Geschikt habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffingsaanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen*
Broedvogels	algemeen	ja	mogelijk	nee	nee	Het verwijderen van groen en nestgelegenheden buiten het broedseizoen uitvoeren.
	jaarrond beschermd	ja	mogelijk	ja	mogelijk	Nader onderzoek naar nestlocaties en functionele leefomgeving van de huismus en gierzwaluw wordt noodzakelijk geacht.
Vleermuizen	verblijfplaatsen	ja	mogelijk	ja	mogelijk	Nader onderzoek naar verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen wordt noodzakelijk geacht.
	foerageergebied	ja	nee	nee	nee	Voldoende en beter alternatief beschikbaar in de omgeving. Wel dient er een vleermuisvriendelijke verlichtingswijze te worden toegepast tijdens de realisatie- en gebruiksfase.
	vliegroutes	marginaal	nee	nee	nee	
Grondgebonden zoogdieren		ja	mogelijk	nee	nee	Aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene grondgebonden zoogdieren.
Amfibieën		marginaal	mogelijk	nee	nee	Aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene amfibieën.
Reptielen		nee	nee	nee	nee	-
Vissen		nee	nee	nee	nee	-

Soortgroep	Geschikt habitat	Ingrep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffings-aanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen*
Libellen en vlinders	nee	nee	nee	nee	-
Overige ongewervelden	nee	nee	nee	nee	-
Vaatplanten	nee	nee	nee	nee	-
Gebiedsbescherming	Gebied aanwezig	Ingrep verstorend	Nader onderzoek	Vergunning-plicht	
Natura 2000	11 km	mogelijk	ja	mogelijk	AERIUS-berekening
Natuurnetwerk Nederland	750 m	nee	nee	nee	-
Houtopstanden	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	-

* Wijzigingen in het planvoornemen kunnen van invloed zijn op de uitkomst van het onderzoek.

Conclusie en aanbevelingen

Nader onderzoek naar de **huismus** en **gierzwaluw** dient uit te wijzen of op de onderzoekslocatie nestlocaties van deze soorten aanwezig zijn en of de onderzoekslocatie functioneel leefgebied vormt voor de huismus.

Binnen het plangebied bevinden zich situaties die geschikt zijn als potentiële nestgelegenheden voor **algemene broedvogels**. Ten aanzien van algemene broedvogels kunnen overtredingen worden voorkomen wanneer het verwijderen van nestgelegenheden, groen en snoeiafval buiten het broedseizoen uitgevoerd wordt.

Er dient voor de uitvoering van de plannen middels aanvullend onderzoek tevens meer duidelijkheid te worden verkregen omtrent de aan- of afwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen. Geadviseerd wordt nader onderzoek uit te laten voeren naar de functies zomer-, kraam-, paar- en individuele winterverblijfplaatsen van de bebouwing voor de **gewone dwergvleermuis**, **ruige dwergvleermuis**, **laativlieger**, **gewone grootoorvleermuis** en **meervleermuis**.

Lichtverstoring van in de omgeving voorkomende vleermuizen dient voorkomen te worden door het toepassen van **vleermuisvriendelijke verlichting** in de realisatie- en gebruiksfase. Vleermuisvriendelijke verlichting is amberkleurig met weinig tot geen strooilicht en weggericht van de omliggende bebouwing en het aanwezige groen.

Met betrekking tot **algemene grondgebonden zoogdieren** en **amfibieën** dient rekening te worden gehouden met de algemene zorgplicht, waarbij al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het beschadigen van individuen te voorkomen. Extra aandacht is vereist bij het verwijderen van (opgeslagen) materialen en het aanwezige groen.

Op basis van de ingreep zijn externe effecten als gevolg van een toename van stikstofdepositie op voorhand niet uit te sluiten. Er wordt geadviseerd vervolgonderzoek uit te voeren in het kader van de gebiedsbeschermingsparagrafen uit de Wet natuurbescherming ten aanzien van **stikstof**. Dit kan in eerste instantie worden onderzocht middels een modelberekening (AERIUS-calculator).

GERAADPLEEGDE BRONNEN

BIJ12 (2022). Kennisdocument huismus. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-009-Kennisdocument-Huisumus-1.0.pdf>.

BIJ12 (2017b). Kennisdocument gierzwaluw. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-006-Kennisdocument-Gierzwaluw-1.0.pdf>.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (z.d.). Natura 2000 gebieden. Geraadpleegd op 15 maart 2023, van <https://www.natura2000.nl/gebieden>.

Nationale Database Flora en Fauna (z.d.). Uitvoerportaal; zoekgebied Lekkerkerk, periode 2018-2023. NDFF. Geraadpleegd op 13 maart 2023, van <https://ndff-ecogrid.nl>.

Verspreidingsatlas (z.d.). NDFF Verspreidingsatlas. Geraadpleegd op 20 maart 2023, van <https://www.verspreidingsatlas.nl/>.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus (2021). Vleermuisprotocol 2021. Opgehaald van <https://netwerkgroenebureaus.nl/vleermuisprotocol>.

Wet natuurbescherming (2015, 16 december). Opgehaald van: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2021-02-17>.

Bijlage 1 toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd (zie tabel II). Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

Tabel II. Zorgplicht

Artikel 1.11. Zorgplicht	
1.	Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2.	De zorg houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
a)	dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
b)	indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
c)	voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; “de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd”. Deze formulering van de zorgplicht brengt met zich mee dat wanneer men een bepaalde handeling wilt verrichten die gevolgen voor natuurwaarden zou kunnen hebben, men zich daaraan voorafgaand op de hoogte stelt van de aanwezige natuurwaarden, de kwetsbaarheid ervan en de mogelijke gevolgen daarvoor van het voorgenomen handelen. De zorgplicht is te allen tijde van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats. Indien er aanleiding is maatregelen te nemen ten aanzien van de zorgplicht, zal dat voor het betreffende beschermde natuurgebied en de betreffende soortgroep in deze rapportage worden aangegeven.

Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn (*artikel 3.1*);
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (*artikel 3.5*);
- andere soorten (*artikel 3.10*).

In tabel III t/m V worden deze artikelen nader toegelicht.

Tabel III. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.1 Wet natuurbescherming

Artikel 3.1. Soorten van de Vogelrichtlijn	
1.	Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2.	Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3.	Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4.	Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5.	Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
Toelichting	
Alle inheemse vogelsoorten in Nederland vallen onder de Vogelrichtlijn. De Vogelrichtlijn is een richtlijn vanuit de Europese Unie uit 1979 en heeft betrekking op de instandhouding van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied van de Lidstaten waarop het Verdrag van toepassing is. De lijst met soorten is niet limitatief.	

Tabel IV. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.5 Wet natuurbescherming

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn	
1.	Het is verboden in het wild levende dieren van deze soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2.	Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3.	Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4.	Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze dieren te beschadigen of te vernielen.
5.	Het is verboden planten van soorten uit de Habitatrichtlijn of het Verdrag van Bern in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.
Toelichting	
Het gaat bij artikel 3.5 over in het wild levende dieren van verschillende soortgroepen. In de wet wordt voor vogelsoorten uit bijlage II van het verdrag van Bern geen uitzondering gemaakt. Van de vogelsoorten die in Nederland voorkomen is hieronder een selectie gemaakt. Van de overige soortengroepen zijn alle soorten genoemd.	
Soorten	
Planten	drijvende waterweegbree, groenknolorchis, kruipend moerasscherm, zomerschroeforchis
Zoogdieren	bever, hamster, hazelmuis, lynx, Noordse woelmuis, otter, wolf, wilde kat
Walvisachtigen	bruinvis, bulrug, butskop (hille), dwergpotvis, dwergvinvis, gestreepte dolfin, gewone dolfin, gewone spitsdolfijn, gewone vinvis, griend, grijze dolfin, kleine zwaardwalvis, narwal, Noordse vinvis, orka, potvis, spitsdolfijn van Gray, tuimelaar, walrus witflankdolfijn, witsnuitdolfijn, witte dolfin
Vleermuizen	Bechsteins vleermuis, bosvleermuis, Brandts vleermuis, franjestaart, gewone baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootvleermuis, grijze grootvleermuis, grote hoefijzerneus, grote rosse vleermuis, ingekorven vleermuis, kleine dwergvleermuis, kleine hoefijzerneus, laatvlieger, meervleermuis, mopsvleermuis, Noordse vleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis, vale vleermuis, watervleermuis
Amfibieën	boomkikker, geelbuikvuurpad, heikikker, kamsalamander, knoflookpad, poelkikker, rugstreeppad, vroedmeesterpad
Reptielen	dikkopschildpad, gladde slang, Kemps' zeeschildpad, lederschildpad, muurhagedis, soepschildpad, zandhagedis
Vissen	houting, steur
Vlinders	apollovinder, boszandoog, donker pimperlblauwtje, grote vuurvinder, moerasparelmoervlinder, monarchvlinder, pimperlblauwtje, teunisbloempijlstaart, tijmblauwtje, zilverstreephooibeestje
Libellen	bronslibel, gaffellibel, gevlekte witsnuitlibel, groene glazenmaker, mercurwaterjuffer, Noordse winterjuffer, oostelijke witsnuitlibel, rivierrombout, sierlijke witsnuitlibel

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn	
Insecten	brede geelrandwaterroofkever, gestreepte waterroofkever, heldenbok, juchtleerkever, oeveraas, vermiljoenkever
Overig	Bataafse stroommossel, platte schijfhoren
Vogels	appelvink, baardman, beflijster, bergeend, bergfluit, bijeneter, blauwborst, blauwe kiekendief, boerenzwaluw, bontbekplevier, bonte strandloper, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, boompieper, boomvalk, bosrietzanger bosruiter, bosuil, braamsluiper, brandgans, bruine kiekendief, buizerd, casarca, Cetti's zanger, draaihal, duinpieper, dwergmeeuw, dwergstern, Engelse kwikstaart, Europese kanarie, fitis, fluit, geelgors, gekraagde roodstaart, gele kwikstaart, geoorde fuut, glanskop, goudhaan, grasmus, graspieper, graszanger, grauwe kiekendief, grauwe klauwier, grauwe vliegenvanger, griet, groene specht, groenling, grote bonte specht, grote gele kwikstaart, grote karekiet, grote stern, grote zilverreiger, havik, heggenmus, hop, huiszwaluw, ijsvogel, kerkuil, klapekster, klein waterhoen, kleine barmsijs, kleine bonte specht, kleine karekiet, kleine plevier, kleine zilverreiger, kleinste waterhoen, kluut, kneu, koolmees, koereiger, kraanvogel, krekeltzanger, kortsnavelboomkruiper, kruisbek, kuifmees, kwak, kwartelkoning, lepelaar, matkop, middelste bonte specht, nachtegaal, Noordse stern, oehoe, oeverloper, oeverpieper, oeverzwaluw, ooievaar, orpheusspotvogel, paapje, pestvogel, pimpelmees, poelruiter, porseleinhoen, purperreiger, putter, ransuil, rietgors, rietzanger, rode wouw, roerdomp, roodborst, roodborsttapuit, roodhalsfuut, rouwkwikstaart, sijs, slangenarend, slechtvalk, smelleken, snor, sperwer, spotvogel, sprinkhaanzanger, steenuil, steltkluut, strandplevier, taigaboomkruiper, tapuit, tijftaf, torenvalk, tuinfluit, velduil, visarend, visdief, vuurgoudhaan, wespandief, wielewaal, winterkoning, witbandkruisbek, witte kwikstaart, witwangstern, nachtzwaluw, woudaap, zeearend, zwarte mees, zwarte ooievaar, zwarte roodstaart, zwarte specht, zwarte stern, zwarte wouw, zwartkop, zwartkopmeeuw

Tabel V. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.10 Wet natuurbescherming

Artikel 3.10. Andere soorten		
Het is verboden om: 1. In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A1, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen. 2. De vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen. 3. Vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B2, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.		
Toelichting		
Het gaat bij artikel 10 om in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en kevers. Dieren zijn opgenomen in bijlage onderdeel A1. Planten zijn opgenomen in bijlage onderdeel B2 van de Wet natuurbescherming. Voor een aantal zoogdieren, amfibieën en reptielen geldt per provincie een vrijstelling onder bepaalde voorwaarden. Dit verschilt per provincie. De betreffende soorten zijn aangegeven met een sterretje. Daarnaast is het mogelijk dat sommige provincies ook 'eigen' beschermde soorten hanteren, als aanvulling op het landelijke.		
Soorten		
Dieren	Zoogdieren	aardmuis*, boomarter, bosmuis*, bunzing*, damhert, das, dwergmuis*, dwergspitsmuis*, edelhert, eekhoorn*, egel*, eikelmuis, gewone bosspitsmuis*, gewone zeehond, grote bosmuis, grijze zeehond, haas*, hermelijn*, huisspitsmuis*, konijn*, molmuis, ondergrondse woelmuis*, ree*, rosse woelmuis*, steenarter*, tweekleurige bosspitsmuis*, veldmuis*, veldspitsmuis, vos*, waterspitsmuis, wezel*, wild zwijn, woelrat*
	Amfibieën	Alpenwatersalamander, bruine kikker*, gewone pad*, kleine watersalamander*, meerkikker*, middelste groene kikker*, vinpootsalamander, vuursalamander
	Reptielen	adder, hazelworm*, levendbarende hagedis*, ringslang
	Vissen	beekdonderpad, beekprik, elrits, gestippelde alver, grote modderkruiper, kwabaal
	vlinders	aardbeivlinder, bosparelmoevlinder, bruin dikkopje, bruine eikenpage, donker pimperlblauwtje, duinparelmoevlinder, gentiaanblauwtje, grote parelmoevlinder, grote vos, grote vuurvlinder, grote weerschijnvlinder, iepenpage, kleine heivlinder, kleine ijsvogelvlinder, komavvlinder, pimperlblauwtje, sleedoornpage, spiegeldikkopje, veenbesblauwtje, veenbesparelmoevlinder, veenhooibeestje, veldparelmoevlinder, zilveren maan
	Libellen	beekrombout, bosbeekjuffer, donkere waterjuffer, gevlekte glanslibel, gewone bronlibel, hoogveenglanslibel, Kempense heidelibel, speerwaterjuffer
	Overige soorten	Europese rivierkreeft, vliegend hert

Artikel 3.10. Andere soorten	
Planten	akkerboterbloem, akkerdoornzaad, akkerogentroost, beklierde ogentroost, berggamander, bergnachtsorchis, blaasvaren, blauw guichelheil, bokkenorchis, bosboterbloem, bosdravik, brave hendrik, brede wolfsmelk, breed wollegras, bruinrode wespenorchis, dennenor-orchis, dregs, echte gamander, franjementiaan, geelgroene wespenorchis, geplooid vrouwenmantel, getande veldsla, gevlekt zonneroosje, glad biggenkruid, gladde zegge, groene nachtorchis, groensteel, groot spiegelklokje, grote bosaardbei, grote leeuwenklauw, honingorchis, kalkboterbloem, kalketrip, karthuiszand, karwijselie, kleine ereprijs, kleine schorseneer, stijve wolfsmelk, kleine wolfs- melk, kluwenklokje, knollathyrus, knolspirea, korensla, kranskarwij, kruipijm, lange zonnedaauw, liggende ereprijs, moerasgamander, muurbloem, naakte lathyrus, naaldenkervel, pijlscheefkalk, roggelelie, rood peperboompje, rozenkransje, ruw pazelzaad, scherpkruid, schubvaren, schubzegge, smalle raai, spits havikskruid, steenbraam

Volgens artikel 3.31 zijn de verboden, bedoeld in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd overeenkomstig een door het Ministerie van Econo-
mische Zaken goedgekeurde gedragscode en die plaatsvinden in het kader van bestendig beheer, bestendig
gebruik, of ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden onder conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel
om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenhe-
den van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer
dan twintig bomen omvat.

Binnen de Wet natuurbescherming zijn op houtopstanden de artikelen van toepassing die zijn opgenomen in
tabel VI.

Tabel VI. Bescherming houtopstanden in de Wet natuurbescherming

Artikel 4.1	De artikelen uitgezonderd artikel 4.6 zijn niet van toepassing op: a) Houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom; b) Houtopstanden op erven of in tuinen; c) Fruitbomen en windschermen om boomgaarden; d) Naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar; e) Kweekgoed; f) Wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden bestaande uit wilgen en populieren; g) het dunnen van een houtopstand; h) uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij: 1. ten minste eens per tien jaar worden geoogst; 2. bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengeslo- ten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en 3. zijn aangelegd na 1 januari 2013.
Artikel 4.2	1. Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vel- len van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten. 3. Gedeputeerde staten kunnen het vellen van houtopstanden telkens voor ten hoogste vijf jaar verbieden ter bescherming van bijzondere natuur- of landschapswaarden.

Artikel 4.3 lid 1 en 2	Ingeval een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, met uitzondering van het periodiek vellen van vriend- of hakhout, of anderszins teniet is gegaan, draagt de rechthebbende zorg voor het op bosbouwkundig verantwoorde wijze herbeplanten van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand. De rechthebbende vervangt binnen drie jaar na de herbeplanting, bedoeld in het eerste lid, herbeplanting die niet is aangeslagen.
Artikel 4.4 lid 1	De artikelen 4.2, eerste en derde lid, en 4.3, eerste en tweede lid, zijn niet van toepassing op: het vellen van houtopstanden en herbeplanten op een wijze die is beschreven in en aantoonbaar wordt gerealiseerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode. het vellen van houtopstanden ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel in het kader van natuurontwikkeling en -beheer
Artikel 4.5	Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van artikel 4.3, eerste en tweede lid, ten behoeve van herbeplanting op andere grond, indien de herbeplanting voldoet aan bij provinciale verordening gestelde regels.

Bijlage 2 Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Broedseizoen

Voor het broedseizoen staat in de wet geen vaste periode. De looptijd verschilt per soort en varieert per jaar. Veel vogelsoorten broeden ongeveer tussen 15 maart en 15 augustus.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/NNN hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/NNN, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of voortplantingsplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is bedoeld om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Een mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Voortplantingsplaats of rustplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of voortplantingsplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door groepjes vrouwtjes en jongen gebruikt, in de kraamperiode door individuele mannetjes.

